

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА

**ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
28 серпня 2021 року,
протокол № 1.

Перша проректорка, голова методичної
ради університету, кандидатка наук з
державного управління, доцентка

_____ Ірина КОВТУН

М.П.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

з навчальної дисципліни

«СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО»

**для підготовки на першому освітньому рівні здобувачів вищої
освіти ступеня бакалавр за спеціальністю 232 Соціальне забезпечення
галузі знань 23 Соціальна робота
зі спеціальності 232 Соціальне забезпечення
галузі знань 23 Соціальна робота
за денною формою навчання**

РОЗРОБНИК:

Доцентка кафедри менеджменту, фінансів,
банківської справи та страхування,
кандидатка економічних наук, доцентка
27 серпня 2021 року

_____ Ірина КРАВЕЦЬ

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування
27 серпня 2021 року, протокол № 1 .

Заступниця завідувача кафедри, кандидатка
економічних наук, доцентка, доцентка
кафедри
27 серпня 2021 року

_____ Наталія ЗАХАРКЕВИЧ

Декан юридичного факультету, кандидат
юридичних наук
27 серпня 2021 року

_____ Сергій КРУШИНСЬКИЙ

ЗМІСТ

		Стор.
1.	Структура вивчення навчальної дисципліни	3
1.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	3
1.2.	Лекції	4
1.3.	Семінарські заняття	5
1.4.	Самостійна робота студентів	12
1.5.	Індивідуальні завдання	18
1.6.	Підсумковий контроль	19
2.	Схема нарахування балів	22
3.	Рекомендовані джерела	23
4.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	29

1. Структура вивчення навчальної дисципліни

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем.(прак)	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем.(прак)	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1	Соціальне партнерство як суспільне явище і фактор розбудови соціальної держави.	8	2	2	-	-	4	9,25	1	0,25	-	-	8
2	Генезис і еволюція соціального партнерства.	9	2	2	-	-	5	9	1	-	-	-	8
3	Політико – правове забезпечення системи соціального партнерства.	10	2	2	-	-	6	9,25	1	0,25	-	-	8
4	Види та моделі соціального партнерства.	10	2	2	-	-	6	10,25	1	0,25	-	-	9
5	Принципи та методи соціального партнерства.	10	2	2	-	-	6	10,5	1	0,5	-	-	9
6	Складові елементи розвитку системи соціального партнерства.	11	2	2	-	-	7	13,5	1	0,5	-	-	12
7	Соціальний діалог як механізм соціального партнерства.	12	2	2	-	-	8	12,5	1	0,5	-	-	11
8	Переговорний процес та його результати.	10	2	2	-	-	6	10,25	1	0,25	-	-	9
9	Соціальна відповідальність суб'єктів соціального партнерства.	17	4	4	-	-	9	15,5	2	0,5	-	-	13
10	Комунікації та їх застосування в соціальному партнерстві.	12	2	2	-	-	8	10,5	1	0,5	-	-	9
11	Основні засади забезпечення соціального партнерства у громаді.	11	2	2	-	-	7	9,5	1	0,5	-	-	8
	Усього годин	120	24	24	-	-	72	120	12	4	-	-	104

1.2. Лекції

№ п/п	Назва і план теми	Кількість годин
1	2	3
1	Соціальне партнерство як суспільне явище і фактор розбудови соціальної держави.	2
1.1. 1.2. 1.3.	Поняття, сутність і специфіка соціального партнерства. Об'єкт і предмет соціального партнерства. Цілі, функції та значення соціального партнерства.	
2	Генезис і еволюція соціального партнерства.	2
2.1. 2.2. 2.3.	Передумови формування й розвитку соціального партнерства. Місце соціального партнерства в соціально-політичній системі європейських країн. Становлення й розвиток соціального партнерства в Україні.	
3	Політико - правове забезпечення системи соціального партнерства.	2
3.1. 3.2.	Правова соціальна держава як умова ефективних форм соціального партнерства. Законодавче та інституційне забезпечення соціального партнерства.	
4	Види та моделі соціального партнерства.	2
4.1. 4.2. 4.3.	Види соціального партнерства. Моделі соціального партнерства європейських країн. Моделі соціального партнерства інших розвинутих країн світу.	
5	Принципи та методи соціального партнерства.	2
5.1. 5.2. 5.3.	Загальні принципи соціального партнерства, вироблені МОП. Принципи діяльності соціальних партнерів в Україні. Методи формування й реалізації партнерських відносин.	
6	Складові елементи системи соціального партнерства.	2
6.1. 6.2. 6.3. 6.4.	Об'єкт, суб'єкт, сторони соціального партнерства та розподіл ролей між соціальними партнерами. Профспілки як суб'єкт організації соціального партнерства між роботодавцями та найманими працівниками. Роботодавці та їх організації як суб'єкти організації соціального партнерства. Держава як соціальний партнер, посередник та гарант виконання правових умов у соціально-трудових відносинах.	
7	Соціальний діалог як механізм соціального партнерства.	2
7.1. 7.2. 7.3. 7.4.	Поняття та сутність соціального діалогу. Принципи, рівні та сторони соціального діалогу. Репрезентативність як критерій визначення складу суб'єктів і сторін соціального діалогу. Повноваження та функції органів соціального діалогу.	
8	Переговорний процес та його результати.	2
8.1.	Сутність, організація та принципи переговорного процесу.	

8.2.	Види колективних угод та договорів.	
8.3.	Генеральна угода, особливості її укладання.	
8.4.	Галузева угода та особливості її укладання.	
9	Соціальна відповідальність суб'єктів соціального партнерства.	4
9.1.	Сутність, ознаки та базові принципи соціальної відповідальності.	
9.2.	Передумови розвитку та концепція соціально-відповідального бізнесу.	
9.3.	Теоретичні моделі корпоративної соціальної відповідальності, їх роль в соціальному партнерстві.	
10	Комунікації та їх застосування в соціальному партнерстві.	2
10.1.	Поняття, сутність та види комунікацій.	
10.2.	Комунікативні стратегії як базовий механізм соціального діалогу, їх функції.	
10.3.	Застосування каналів комунікації у сфері розбудови соціального партнерства.	
11	Основні засади забезпечення соціального партнерства у громаді	2
11.1.	Формування соціального партнерства у сфері соціальної допомоги й соціальних послуг .	
11.2.	Посередництво і соціальне замовлення в забезпеченні соціального партнерства в громаді.	
11.3.	Інститути громадянського суспільства як виконавці державного соціального замовлення.	
	Усього	24

1.3. Семінарські заняття

Семінарське заняття 1.

Тема1. Соціальне партнерство як суспільне явище і фактор розбудови соціальної держави.

Питання для усного опитування та дискусії

- 1.1. Наукові підходи до визначення поняття і сутності соціального партнерства.
- 1.2. Обставини характеристики розуміння ролі соціального партнерства.
- 1.3. Зміст, ідеологія та механізм соціального партнерства.
- 1.4. Предмет, об'єкт, сфера та чинники розвитку соціального партнерства.
- 1.5. Цілі, завдання, функції та значення соціального партнерства.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами завдань у тестовій формі чи у формі відкритих питань

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: поняття «соціальне», партнер, соціальне партнерство, сутність соціального партнерства, зміст соціального партнерства, предмет соціального партнерства, елементи сфери розвитку соціального партнерства, ознаки соціального партнерства, ідеологія соціального партнерства, аспекти визначення специфіки соціального партнерства, чинники рівня розвитку соціального партнерства, цілі соціального партнерства, функції соціального партнерства, напрямки соціального партнерства, завдання соціального партнерства, значення соціального партнерства.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- підходи до визначення сутності соціального партнерства;
- обставини, які необхідно враховувати для визначення сутності соціального партнерства та його сфери;
- сутність соціального партнерства з функціональної точки зору;
- змістовна характеристика соціального партнерства;
- трактування соціального партнерства у вузькому й широкому сенсі;
- ознаки й основні аспекти визначення специфіки соціального партнерства;
- мета, функції та значення соціального партнерства як трипартійного інституту;
- роль соціального партнерства в забезпеченні соціальної злагоди в суспільстві й системі соціально-трудова відносин.

Семінарське заняття 2.

Тема 2. Генезис і еволюція соціального партнерства.

Питання для усного опитування та дискусії

- 2.1. Основні засади й передумови розвитку соціального партнерства.
- 2.2. Соціальне партнерство в ЄС та практика соціального захисту громадян у країнах ЄС як функція сучасної соціальної держави.
- 2.3. Розвиток системи соціального партнерства в Україні.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами завдань у тестовій формі чи у формі відкритих питань

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: якість життя; європейська ідентичність; європейські цінності; соціальні стандарти; соціальна демократія; соціальний захист; соціальне ринкове господарство; компоненти забезпечення функціонування соціального партнерства; системи соціального партнерства в європейських країнах; міжсекторне партнерство; публічно-приватне партнерство; державно-приватне партнерство.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- фактори виникнення соціального партнерства в країнах Європи;
- теоретична основа становлення соціального партнерства;
- передумови розвитку соціального партнерства;
- причини своєрідності формування соціального партнерства;
- основні аспекти еволюції соціального партнерства;
- компоненти забезпечення існування соціального партнерства;
- особливості розвитку соціального партнерства;
- фази розвитку соціального партнерства в ЄС;
- консолідація соціального партнерства в Європі та формування спільних партнерських структур;
- характеристика дієвих систем соціального партнерства в Європі;
- реалізація «Програм гідної праці» МОП в Україні;
- розвиток інноваційних форм соціального партнерства в Україні.

Семінарське заняття 3

Тема 3. Політико-правове забезпечення системи соціального партнерства.

Питання для усного опитування та дискусії

- 3.1. Соціальна держава: поняття і характеристика.
- 3.2. Україна як правова соціальна держава.
- 3.3. Міжнародно-правове регулювання відносин в соціально-трудова сфері й забезпечення соціального партнерства (в актах ООН, МОП, Ради Європи, інших регіональних організацій).

3.4. Формування національного законодавства та інститутів у сфері соціального партнерства.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами завдань у тестовій формі чи у формі відкритих питань

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: соціальна держава; соціальна правова держава; моделі соціальної держави; ознаки соціальної держави; функції соціальної держави; європейська модель правової соціальної держави; пріоритети правової соціальної держави у сфері соціального партнерства; система законодавчого забезпечення функціонування та розвитку соціального партнерства; інститути соціального партнерства в Україні.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- соціальна держава та типологія моделей соціальної держави;
- конституція України як теоретичний фундамент розбудови правової соціальної держави;
- роль соціального партнерства в забезпеченні соціальної злагоди в суспільстві й системі соціально-трудових відносин;
- система законодавчого забезпечення функціонування та розвитку соціального партнерства;
- інституціоналізація соціального партнерства в Україні.

Семінарське заняття 4

Тема 4. Види та моделі соціального партнерства.

Питання для усного опитування та дискусії

4.1. Визначення понять і сутність біпартизму й трипартизму. Види соціального партнерства, які на них базуються та практикуються в європейських країнах.

4.2. Характеристика систем і рівнів соціального партнерства європейських країн.

4.3. Характеристика та порівняльний аналіз європейських моделей соціального партнерства.

4.4. Характеристика та особливості моделей соціального партнерства США і Японії.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами завдань у тестовій формі чи у формі відкритих питань

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є:

Біпартизм, трипартизм; види соціального партнерства; форми, системи, рівні та моделі соціального партнерства; британська модель; німецьке соціальне ринкове господарство; дирижистська модель у Франції; моделі соціального партнерства в Австрії, Нідерландах, Італії, Швеції, Фінляндії, США та Японії, їх особливості

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- поняття біпартизму і трипартизму та види соціального партнерства, які з ними пов'язані;
- системи та рівні соціального партнерства;
- класифікаційні ознаки виділення моделей соціального партнерства;
- характеристика та особливості моделей соціального партнерства країн Північної Європи;
- характеристика та особливості моделей соціального партнерства інших країн Європи, США та Японії;
- загальні риси моделей соціального партнерства;
- відмінності різних моделей соціального партнерства.

Семінарське заняття 5.

Тема 5. Принципи та методи соціального партнерства.

Питання для усного опитування та дискусії

- 5.1. Принципи й методи як ознаки формалізації соціального партнерства.
- 5.2. Характеристика базових принципів соціального партнерства, вироблених МОП.
- 5.3. Характеристика загальних і специфічних принципів партнерства, визначених законодавством України.
- 5.4. Сутність та специфіка методів соціального партнерства.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами завдань у тестовій формі чи у формі відкритих питань

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: поняття принципів і методів соціального партнерства; базові принципи соціального партнерства; основні принципи соціального партнерства; загальні й специфічні принципи соціального партнерства; методи соціального партнерства; особливості методів соціального партнерства.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- ознаки формалізації соціального партнерства;
- базові принципи соціального партнерства, вироблені МОП;
- характеристика основних принципів діяльності соціальних партнерів;
- загальні принципи соціального партнерства, визначені законодавством України;
- специфічні принципи роботи партнерів в процесі організації соціального партнерства;
- принципи партнерства при взаємних консультаціях та контролі;
- принципи вирішення колективних суперечок;
- принципи функціонування соціального партнерства на рівні організації;
- методи соціального партнерства, їх специфіка.

Семінарське заняття 6

Тема 6. Складові елементи розвитку системи соціального партнерства.

Питання для усного опитування та дискусії

- 6.1. Загальна характеристика об'єкта і суб'єктів соціального партнерства.
- 6.2. Сторони соціального партнерства та їх представницькі органи.
- 6.3. Характеристика профспілок як суб'єкта організації соціального партнерства між роботодавцями та найманими працівниками.
- 6.4. Роботодавці та їх організації як суб'єкти організації соціального партнерства.
- 6.5. Держава як соціальний партнер, посередник та гарант у відносинах соціального партнерства.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами завдань у тестовій формі чи у формі відкритих питань.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: об'єкт, суб'єкти соціального партнерства, сторони соціального партнерства; працівники, роботодавці, профспілки, представницькі органи, держава в системі соціально - трудових відносин і соціальному партнерстві.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- об'єкт і суб'єкти соціального партнерства;
- сторони соціального партнерства на різних рівнях управління;
- розподіл ролей між соціальними партнерами;

- представницькі органи сторін соціального партнерства;
- поняття, види та статус професійних спілок;
- принципи і порядок створення професійних спілок та їх легалізації;
- функції, права і гарантії діяльності професійних спілок та їх об'єднань у соціальному партнерстві;
- статус організацій та об'єднань роботодавців, порядок їх створення і припинення діяльності;
- повноваження організацій роботодавців та їх об'єднань у соціальному партнерстві: основні права та обов'язки роботодавців;
- держава як соціальний партнеру соціально-трудовах відносинах;
- держава як посередник та гарант виконання правових умов у соціальному партнерстві.

Семінарське заняття 7.

Тема 7. Соціальний діалог як механізм соціального партнерства.

Питання для усного опитування та дискусії

- 7.1. Сутність понять «соціальний діалог» та «колективно-договірне регулювання соціально-трудовах відносин». Принципи соціального діалогу.
- 7.2. Рівні та сторони соціального діалогу у соціально-трудовій сфері.
- 7.3. Репрезентативність та визначення її критеріїв на різних рівнях соціального діалогу.
- 7.4. Форми та органи соціального діалогу в Україні.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами завдань у тестовій формі чи у формі відкритих питань.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: поняття соціального діалогу; форми соціального діалогу; органи, сторони і суб'єкти соціального діалогу; критерій репрезентативності; консультації й контроль в соціальному діалозі.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- поняття та сутність соціального діалогу;
- законодавче забезпечення організації та здійснення соціального діалогу в Україні;
- органи соціального діалогу;
- сторони і суб'єкти соціального діалогу в Україні;
- форми соціального діалогу;
- загальні критерії репрезентативності;
- визначення критеріїв репрезентативності на рівнях соціального діалогу;
- оцінка відповідності критеріям репрезентативності та її підтвердження;
- принципи партнерства при взаємних консультаціях та контролі;
- специфіка проведення консультацій;
- практичні механізми розбудови соціального діалогу на рівні держави, бізнесу та третього сектору;
- участь сторін соціального діалогу на національному рівні у міжнародних заходах.

Семінарське заняття 8

Тема 8. Переговорний процес та його результати.

Питання для усного опитування та дискусії

- 8.1. Сутність переговорного процесу та принципи проведення колективних переговорів.
- 8.2. Колективні договори як результат переговорного процесу.
- 8.3. Підготовка та укладання колективних угод і трудових договорів.
- 8.4. Генеральні та галузеві угоди, їх укладання та характеристика.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами завдань у тестовій формі чи у формі відкритих питань.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: поняття переговорного процесу; принципи переговорного процесу; колективний договір; колективна угода; трудовий договір; генеральна угода; галузева угода та особливості її укладання.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- сутність та організація переговорного процесу;
- принципи партнерства в процесі здійснення колективних переговорів;
- принципи партнерства в процесі укладання колективних договорів і угод;
- колективні договори як результат впровадження моделі співпраці на основі двопартизму;
- колективні угоди як результат впровадження моделі співпраці на основі трипартизму;
- укладання трудового договору;
- особливості підготовки та укладання колективних угод та колективних договорів;
- генеральна угода, особливості її укладання;
- галузева угода та особливості її укладання.

Семінарське заняття 9.

Тема 9. Соціальна відповідальність суб'єктів соціального партнерства.

Питання для усного опитування та дискусії

- 9.1. Поняття та характеристика соціальної відповідальності.
- 9.2. Корпоративна соціальна відповідальність (КСВ).
- 9.3. Концепція стратегії соціально-відповідального бізнесу в Україні.
- 9.4. Ознаки соціальної відповідальності. Особливості технології впровадження КСВ

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами завдань у тестовій формі чи у формі відкритих питань.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: поняття соціальної відповідальності; соціальна відповідальність держави, особи, організації; корпоративна соціальна відповідальність (КСВ); оціночні категорії корпоративної соціальної відповідальності; цільові групи соціальної відповідальності; внутрішня та зовнішня соціально-відповідальна діяльність; моделі соціально-відповідального бізнесу.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- поняття та сутність соціальної відповідальності;
- ознаки соціальної відповідальності;
- базові принципи соціальної відповідальності;
- сутнісна характеристика корпоративної соціальної відповідальності;
- приклади корпоративної соціальної відповідальності;
- передумови розвитку соціально-відповідального бізнесу.

Семінарське заняття 10.

Тема 9. Соціальна відповідальність суб'єктів соціального партнерства.

Питання для усного опитування та дискусії

- 9.1. Соціальні програми організації, держави та їх напрями.
- 9.2. Базові принципи діяльності соціально відповідального бізнесу, держави, громади
- 9.3. Передумови та особливості впровадження соціально відповідального бізнесу як основи забезпечення ефективної діяльності соціальних партнерів.
- 9.4. Політика і практика соціальної відповідальності бізнесу в країнах світу.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами завдань у тестовій формі чи у формі відкритих питань.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: поняття соціальної відповідальності; соціальна відповідальність держави, особи, організації; корпоративна соціальна відповідальність (КСВ); оціночні категорії корпоративної соціальної відповідальності; цільові групи соціальної відповідальності; внутрішня та зовнішня соціально-відповідальна діяльність; моделі соціально-відповідального бізнесу.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- особливості та технологія впровадження соціальної відповідальності;
- концепція стратегії соціально-відповідального бізнесу в Україні;
- взаємодія соціального відповідального бізнесу, держави, громади;
- американська модель соціальної відповідальності бізнесу (СВБ);
- європейські моделі СВБ;
- японська модель СВБ.

Семінарське заняття 11.

Тема 10. Комунікації та їх застосування в соціальному партнерстві.

Питання для усного опитування та дискусії

- 10.1. Сутність комунікації та особливості основних видів комунікацій.
- 10.2. Поняття та характеристика комунікативних стратегій, їх роль в соціальному партнерстві.
- 10.3. Визначення каналів та компонентів комунікації.
- 10.4. Основні засади забезпечення соціального партнерства та професійних комунікацій у громадах.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами завдань у тестовій формі чи у формі відкритих питань.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: поняття комунікації; невербальна і вербальна комунікації; стратегії комунікації; план комунікації; канали комунікації; модель кадрового менеджменту; самоменеджмент; тайм-менеджмент.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- сутність комунікацій та їх види;
- комунікативні стратегії як базовий механізм соціального діалогу та їх функції;
- стратегічний план комунікації;
- ключові компоненти стратегічного плану комунікації;
- найбільш поширені канали комунікації та їх практичне застосування у сфері розбудови соціального партнерства;
- громада та її типи;
- міжсекторне партнерство.
-

Семінарське заняття 12.

Тема 11. Основні засади забезпечення соціального партнерства у громаді.

Питання для усного опитування та дискусії

- 11.1. Формування соціального партнерства в роботі соціальних закладів громади.
- 11.2. Особливості роботи соціального працівника у сфері соціальної допомоги, соціальних послуг та соціального замовлення.
- 11.3. Активність громадян в суспільному житті країни та роль громадянського сектору в

формуванні запиту на розвиток соціального партнерства у громаді.

11.4. Волонтерство як важлива складова розбудови соціального партнерства між державою та громадянським суспільством.

11.5. Впровадження соціального замовлення в умовах децентралізації органів виконавчої влади.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами завдань у тестовій формі чи у формі відкритих питань.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: соціальні заклади; соціальна допомога; соціальні послуги; соціальне замовлення; державне соціальне замовлення; клієнт та соціальний працівник; посередництво; посередницька процедура; замовник соціальних послуг; конкурсна пропозиція; недержавні суб'єкти партнерства в громаді; отримувач соціальної послуги; громадянське суспільство; інститути громадянського суспільства; волонтерство.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- сутність та роль соціального партнерства в роботі соціальних закладів;
- особливості роботи соціального працівника;
- історія формування соціального партнерства у сфері соціальної допомоги, соціальних послуг та соціального замовлення;
- соціальне партнерство між клієнтом та соціальним працівником;
- посередництво як вид представництва інтересів клієнта;
- посередницька процедура як функціональний обов'язок соціального працівника;
- професійні якості соціального працівника у соціальному партнерстві;
- міжсекторальна співпраця;
- соціальне замовлення як форма соціального партнерства у сфері соціальної роботи;
- інститути громадянського суспільства як виконавці державного соціального замовлення;
- умови залучення громадян до розбудови громадянського суспільства;
- сутність та значення волонтерства у соціальному партнерстві в громаді.

1.4. Самостійна робота студентів

Тема 1: Соціальне партнерство як суспільне явище і фактор розбудови соціальної держави.

Питання для самостійної роботи

1. Специфіка соціального партнерства.
2. Сфери застосування соціального партнерства.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Завдання 1. Складіть порівняльну таблицю визначень категорії «соціальне партнерство».

Завдання 2. Назвіть можливі сфери застосування соціального партнерства. Наведіть приклади.

Здійснити пошук і опрацювати літературні джерела та скласти порівняльну таблицю визначень категорії «соціальне партнерство» з посиланням на авторів.

Опрацювати літературні джерела за темою самостійної роботи та на їх основі навести приклади застосування соціального партнерства у різних сферах життєдіяльності суспільства.

Питання для самоконтролю

Що означають поняття: «соціальне», «партнер», «партнерство»?

Які існують підходи до визначення сутності соціального партнерства?
Як визначається сутність соціального партнерства з функціональної точки зору?
Як трактується соціальне партнерство у вузькому й широкому сенсі?
Наведіть узагальнене визначення поняття «соціальне партнерство».
Яка основна мета соціального партнерства?
Розкрийте функції та значення соціального партнерства як трипартійного інституту.
Яка роль соціального партнерства в забезпеченні соціальної злагоди в суспільстві й системі соціально-трудова відносин?

Тема 2. Генезис і еволюція соціального партнерства.

Питання для самостійної роботи

Завдання 1. Рівень життя в ЄС. ВВП на душу населення в ЄС є найвищим у Люксембурзі, найнижчим – в Болгарії. ЄС прагне скоротити розрив між багатими і бідними членами, зміцнити європейську економіку, зробити її більш конкурентоспроможною і створити більше робочих місць. Які заходи вживаються в ЄС для скорочення розриву між багатими і бідними членами спільноти? Які з них, на вашу думку, є найефективнішими?

Завдання 2. Навести приклади, які соціальні проблеми найбільше турбують європейців, а які українців? Як розв'язуються ці проблеми в ЄС і в Україні?

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературні джерела за темою самостійної роботи та на їх основі описати європейський досвід вирішення соціальних проблем. Розкрити сутність найпоширеніших соціальних проблем в ЄС і в Україні та шляхи їх вирішення.

Питання для самоконтролю

Які причини обумовили розвиток в Європі соціального партнерства?
Обґрунтуйте, що формування соціального партнерства у Європі після Другої світової війни обумовлене об'єктивними економічними, соціально-політичними чинниками.
Які проблеми має соціальне партнерство у сучасній Європі і як вони вирішуються?
Яку політику боротьби з безробіттям проводять країни ЄС?
Які перспективи розширення зайнятості передбачені?
Які соціальні стандарти ЄС ви вважаєте за необхідне запровадити в Україні?
Які існують проблеми розвитку ефективного соціального партнерства в Україні?
Яке значення має європейський досвід соціального партнерства для України?
Який досвід соціального партнерства бажано запровадити в Україні.
Чи може Україна бути суб'єктом європейського соціального партнерства?

Тема 3. Політико-правове забезпечення системи соціального партнерства.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Завдання 1. У письмовій формі розкрити зміст основних статей Конституції України, пов'язаних із визначенням категорії «соціальна правова держава» та визначити основні етапи становлення нашої країни як правової соціальної держави.

Завдання 2. Описати Міжнародні стандарти у соціально-трудова сфері та розвитку соціального партнерства в Україні.

Завдання 3. Визначити основні законодавчі документи, які визначають партнерські стосунки в соціально-трудова сфері в Україні.

Завдання слід виконувати шляхом опрацювання літературних джерел за темою самостійної роботи .

Питання для самоконтролю

Які міжнародні акти регулюють питання соціального партнерства у соціально-трудова сфері?
Які регіональні правові акти регулюють питання праці й соціального партнерства?

Які етапи слід виділити у становленні національного законодавства про соціальне партнерство у соціально-трудої сфері?

В чому полягає недосконалість національного правового регулювання відносин у соціально-трудої сфері й законодавчого забезпечення соціального партнерства?

Які міжнародні нормативно-правові акти регулюють соціально-трудої сферу?

Тема 4. Види та моделі соціального партнерства.

Питання для самостійної роботи

1. Спільні ознаки характерні для моделей соціального партнерства зарубіжних країн.
2. Модель соціального партнерства в Україні.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Завдання 1. Скласти порівняльну таблицю європейських соціальних моделей.

Опрацювати літературні джерела за темою самостійної роботи та на їх основі описати спільні для моделей соціального партнерства зарубіжних країн риси, розкрити сутність моделі соціального партнерства в Україні.

На основі опрацювання літературних джерел за темою самостійної роботи скласти порівняльну таблицю європейських соціальних моделей.

Питання для самоконтролю

Дайте визначення поняття «держава загального добробуту». Які моделі такої держави характерні для європейських країн?

Чим відрізняються біпартизм та трипартизм. Для яких країн характерний той чи інший вид соціального партнерства?

Чим відрізняються моделі соціального партнерства європейських країн?

До якої європейської моделі соціального партнерства теоретично варто було б віднести Україну?

Яка, на вашу думку, повинна бути ідеальна модель соціального партнерства?

Тема 5. Принципи та методи соціального партнерства

Питання для самостійної роботи

1. Принципи соціального партнерства.
2. Методи соціального партнерства.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Завдання 1. Розкрити роль МОП у формуванні принципів соціального партнерства на міжнародному рівні. Навести класифікацію принципів соціального партнерства.

Опрацювати літературні джерела за темою самостійної роботи та на їх основі роль МОП у формуванні принципів соціального партнерства та навести їх класифікацію.

Питання для самоконтролю

Ким визначені базові принципи соціального партнерства і яке їх значення та межі застосування?

Назвіть принципи, які є основою цивілізованих відносин соціального партнерства?

Які принципи соціального партнерства визначені законодавством України?

Розмежуйте і поясніть загальні та специфічні принципи соціального партнерства.

Охарактеризуйте основні методи соціального партнерства.

В чому полягає специфіка методів соціального партнерства?

Тема 6. Складові елементи розвитку системи соціального партнерства.

Питання для самостійної роботи

1. Система соціального партнерства в Україні.
2. Роль держави в соціальному партнерстві.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Завдання 1. Висвітліть напрями діяльності Федерації професійних спілок України.

Завдання 2. Розкрийте у чому полягає діяльність Українського союзу промисловців і підприємців? Поясніть, яким чином відбувається захист інтересів роботодавців?

Опрацювати літературні джерела за темою самостійної роботи, зокрема офіційний веб-портал Федерації професійних спілок України (<https://www.fpsu.org.ua/>) Українського союзу промисловців і підприємців (<https://uspp.ua/>) та на їх основі описати напрями діяльності зазначених організацій.

Питання для самоконтролю

Назвіть елементи системи соціального партнерства.

Хто належить до сторін соціального партнерства і на якому рівні?

Дайте визначення поняттям «громадська спілка» та «громадська організація». Поясніть їх відмінність.

Поясніть роль профспілкових організацій щодо захисту прав найманих працівників.

Якими є повноваження Конфедерації роботодавців України?

Який статус організацій та об'єднань роботодавців?

Який порядок створення і припинення діяльності організацій та об'єднань роботодавців?

Назвіть орган, який здійснює управління об'єктами державної власності в Україні.

Тема 7. Соціальний діалог як механізм соціального партнерства

Питання для самостійної роботи

1. Сторони соціального діалогу.
2. Організація діяльності щодо узгодження інтересів сторін соціального діалогу.
3. Функції органів соціального діалогу.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Завдання 1. Детально проаналізувати статтю 4 Закону України «Про соціальний діалог в Україні». Залежно від чого в ній визначено сторони соціального діалогу?

Завдання 2. Охарактеризувати основні регламентуючі нормативні документи соціального діалогу на різних рівнях функціонування (національний-регіональний-місцевий). Навести приклади їх впровадження.

Опрацювати літературні джерела за темою самостійної роботи та на їх основі описати особливості визначення сторін соціального діалогу та основні регламентуючі нормативні документи соціального діалогу на різних рівнях.

Питання для самоконтролю

Як трактується поняття соціального діалогу в Законі України «Про соціальний діалог в Україні», основні його принципи;

Чи є поняття сторін соціального діалогу тотожним поняттю суб'єктів соціального діалогу?

Які основні елементи соціального діалогу як процесу?

Що означає проведення соціального діалогу?

Охарактеризуйте кількісні та якісні критерії репрезентативності, встановлені для певного рівня соціального діалогу.

Окресліть місце і роль держави в системі соціального діалогу.

Тема 8. Переговорний процес та його результати

Питання для самостійної роботи

1. Роль переговорного процесу у налагодженні соціального діалогу.
2. Генеральна та колективні угоди як результат переговорних процесів.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Завдання 1. Описати та проаналізувати зміст Генеральної угоди про регулювання основних принципів і норм реалізації соціально-економічної політики і трудових відносин в Україні на 2019 - 2021 роки.

Завдання 3. Дослідити зразки колективних угод та договорів, поширених у системі закладів Міністерства соціальної політики та охарактеризувати їх.

Опрацювати літературні джерела за темою самостійної роботи (зокрема <https://ips.ligazakon.net/document/MUS31981>) та на їх основі описати зміст Генеральної угоди..., а також дослідити зразки колективних угод та договорів. Зробити висновки.

Питання для самоконтролю

Поясніть сутність переговорів з діловими партнерами.

Які прийоми ведення ділових переговорів ви знаєте?

Назвіть і охарактеризуйте найпоширеніші стратегії ведення ділових переговорів.

Висвітліть послідовні етапи процесу проведення принципів переговорів.

Що таке тактика проведення переговорів і які є їх тактичні прийоми?

В чому проявляються особливості підготовки та укладання колективних угод та колективних договорів?

Хто укладає Генеральну угоду, що в ній фіксується?

Висвітліть особливості Галузевих угод, наведіть приклади.

Тема 9. Соціальна відповідальність суб'єктів соціального партнерства.

Питання для самостійної роботи

1. Соціальна відповідальність держави, підприємства, громадянина.
2. Концепція соціально-відповідального бізнесу.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Завдання 1. Підготувати інформаційні матеріали для обговорення теми «Соціальна відповідальність бізнесу: участь у соціальних проектах».

Завдання 2. Охарактеризувати українську модель СВБ та визначити перспективи її розвитку.

Опрацювати літературні джерела за темою самостійної роботи та на їх основі підготувати інформаційні матеріали для обговорення зазначеної теми, а також дати характеристику української моделі СВБ.

Питання для самоконтролю

Що означає соціальна відповідальність суб'єктів у соціально-трудовій сфері?

В чому полягає проблема відповідальності суб'єктів соціального діалогу у соціально-трудовій сфері?

Назвіть основні ознаки соціальної відповідальності.

Якими мають бути передумови для розвитку соціально-відповідального бізнесу?

Висвітліть концепцію стратегії соціально-відповідального бізнесу в Україні.

Розкрийте відмінності, які існують між американською, європейською та японською моделями СВБ.

Тема 10. Комунікації та їх застосування в соціальному партнерстві

Питання для самостійної роботи

1. Роль комунікацій в реалізації принципів соціального партнерства.
2. Налагодження комунікацій в соціальному партнерстві.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Завдання 1. Описати ключові компоненти стратегічного плану комунікації та підготувати стратегічний план комунікації щодо популяризації соціальної роботи з сім'ями у складних життєвих обставинах.

Завдання 4. Визначити найбільш поширені канали комунікації та пояснити їх практичне застосування у сфері розбудови соціального партнерства.

Опрацювати літературні джерела за темою самостійної роботи та на їх основі описати основні компоненти стратегічного плану комунікації та підготувати стратегічний план комунікації щодо популяризації соціальної роботи з сім'ями у складних життєвих обставинах; визначити найбільш поширені канали комунікації у сфері розбудови соціального партнерства.

Питання для самоконтролю

У чому полягає сутність комунікацій?

Від чого залежить ефективність комунікацій всередині організації?

Що таке неформальні комунікації і яку роль вони відіграють в організації?

Дайте характеристику інформації як основи комунікацій.

За яких умов письмова комунікація має переваги над усною?

Які основні елементи комунікаційного процесу?

Які основні перешкоди процесу комунікації?

Охарактеризуйте основні риси комунікації ділових партнерів.

Тема 11. Основні засади забезпечення соціального партнерства у громаді

Питання для самостійної роботи

1. Роль соціального партнерства у вирішенні соціальних проблем у громаді.

2. Інструменти забезпечення соціального партнерства в громаді.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Завдання 1. Підготувати презентацію з прикладами діяльності соціальних партнерів у різних регіонах України (до 12 слайдів).

Завдання 2. Здійснити аналітичний огляд історичних етапів формування волонтерського руху та визначити його роль в сучасних умовах в Україні.

Завдання 4. Описати процес міжсекторної співпраці у громаді.

Опрацювати літературні джерела за темою самостійної роботи та на їх основі здійснити аналітичний огляд історичних етапів формування волонтерського руху та визначити його роль в сучасних умовах в Україні, описати процес міжсекторної співпраці у громаді.

Питання для самоконтролю

Як трактується соціальне партнерство в громаді, хто є його суб'єктом і об'єктом?

Які професійні якості соціального працівника у соціальному партнерстві необхідні для успішної роботи?

В чому полягають особливості практичної діяльності соціальних служб як соціальних організацій?

Яка роль і значення держави у формуванні запиту на розвиток соціального партнерства в громаді?

Що собою являє процес міжсекторної співпраці у громаді?

Які перспективи розвитку громадянського суспільства в Україні?

Яка роль волонтерства у розбудові соціального партнерства для вирішення соціальних проблем населення у складних життєвих обставинах?

Сформулювати думку щодо вирішення яких проблем готові долучатися громадяни на волонтерських засадах.

Як можна пояснити доцільність громадянської активності.

Чому посередництво вважають видом представництва інтересів Клієнта?

Які дії соціального працівника при здійсненні представництва інтересів клієнта?

У чому полягає процес допомоги у соціальній роботі при виконанні функції посередництва з боку соціального працівника?

1.5. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання передбачаються у формі рефератів-оглядів. Завдання обирається студентом на початку семестру і виконується за ustalеними вимогами.

1.5.1. Основні вимоги до написання рефератів-оглядів

При виконанні індивідуального завдання необхідно взяти до уваги, що реферат (лат. *refere* – доношу, повідомляю, переказую) – це короткий переказ змісту наукової роботи, книги або вчення, оформлене у вигляді письмової публічної доповіді; доповідь на задану тему, зроблена на основі критичного огляду відповідних джерел інформації (наукових праць, літератури по темі).

Зі свого боку, реферат-огляд складається на основі декількох джерел і зіставляє різні точки зору з досліджуваного питання.

Реферат-огляд, незалежно від теми, містить визначені реквізити: титульна сторінка встановленого зразка, вступ, розділи, висновки, список використаних джерел і додатки (у разі необхідності).

Обов'язково в тексті повинні бути посилання на джерела, що були використані при написанні реферату. Посилання подаються у квадратних дужках з вказівкою номера джерела, за яким воно внесене у список використаних джерел, та сторінки (якщо подається точна цитата або числові дані), наприклад [3, с.8].

Технічні вимоги: текст має бути набраний шрифтом TimesNewRoman, 14 кеглем через 1,5 інтервали. Поля: верхнє – 2,0 см, нижнє – 2,0 см, ліве – 3,0 см, праве – 1,0 см. Загальний обсяг реферату-огляду – до 12 сторінок формату А4.

1.5.2. Темі рефератів-оглядів

1. Сутність, методи та специфіка соціального партнерства.
2. Зарубіжний досвід соціального партнерства.
3. Роль соціального партнерства у вирішенні проблем у соціально-трудоу сфері.
4. Соціальне партнерство як метод подолання соціальних конфліктів.
5. Соціальне партнерство в сучасних умовах, проблеми і шляхи їх вирішення.
6. Історія та перспективирозвитку соціального партнерства в Україні.
7. Правові основи соціального партнерства в Україні.
8. Формування спільної європейської політики з поліпшення умов життя і праці громадян ЄС: успіхи та проблеми Європейської соціальної моделі.
9. Роль соціального партнерства в соціально-політичній системі європейських країн.
10. Рівень та стандарти якості життя в країнах ЄС як основа добробуту європейських громадян: національний та наднаціональний рівні.
11. Соціальне партнерство в ЄС та система соціального захисту в окремих європейських країнах.
12. Тенденції у змінах якості й рівня життя в ЄС за умов глобалізації й постіндустріального розвитку та практика соціального захисту громадян.
13. Європейська соціальна модель: успіхи й проблеми реалізації.
14. Закордонні моделі соціального партнерства: сутність і характеристика.
15. Функції держави в системі соціального партнерства.
16. Трипартизм як інструмент соціального партнерства.
17. Хартія Європейського співтовариства про основні соціальні права працівників як основний документ для формування соціальної політики в країнах ЄС.
18. Європейська соціальна хартія як основний документ соціального захисту громадян ЄС.
19. Людська гідність як джерело прав людини в країнах ЄС.
20. Стратегічні напрямки розвитку соціальної політики України та її співвідношення з соціальною політикою ЄС.
21. Британська модель соціального партнерства в умовах конкурентного ринкового середовища.

22. Німецьке соціальне ринкове господарство як ефективна модель соціального партнерства в захисті прав працівників.
23. Дирижистська модель соціального партнерства у Франції: проблеми взаємодії держави, бізнесу, найманих працівників.
24. Модель «соціальної гармонії» в рамках соціального партнерства в Нідерландах.
25. Особливості розвитку соціально-трудових відносин і соціального партнерства в Італії.
26. Шведська модель соціального партнерства як ефективна модель соціального балансу та соціальної справедливості.
27. Фінська модель соціального партнерства в умовах розвитку інформаційного суспільства.
28. Стратегія «Європа-2020»: шляхи розв'язання проблеми зайнятості.
29. Основні напрями формування спільних партнерських структур в Європі.
30. Переговори як основа механізму соціального партнерства: закордонний досвід та українська практика.
31. Основні принципи і сфери реалізації соціального партнерства.
32. Стратегія і тактика переговорного процесу в соціальному партнерстві.
33. Практичні механізми розбудови соціального діалогу на рівні держави, бізнесу та третього сектору.
34. Процес посередництва в конфліктах різного типу.
35. Основні принципи і сфери реалізації соціального партнерства.
36. Профспілки як суб'єкти системи соціального партнерства.
37. Політика і практика соціальної відповідальності бізнесу в країнах ЄС: досвід для України.
38. Роль державних органів влади у регулюванні соціально-трудових відносин.
39. Наймані працівники в системі соціально-трудових відносин.
40. Діяльність профспілкових організацій в Україні.
41. Правові та практичні аспекти діяльності організацій роботодавців в Україні
42. Роль спілок роботодавців та працівників у регулюванні трудових відносин
43. Порядок ведення переговорів та укладання угод на різних рівнях.
44. Суспільна комунікація і проблема соціального партнерства
45. Типи ділових партнерів і їх поведінка в діловому комунікаційному процесі.
46. Інформаційне забезпечення комунікаційного процесу в соціальному партнерстві.
47. Діяльність соціальних працівників щодо представництва інтересів груп ризику.
48. Діяльність соціальних працівників щодо представництва інтересів людей з інвалідністю.
49. Значення та роль держави у формуванні запиту на розвиток соціального партнерства.
50. Волонтерство як важлива складова розбудови соціального партнерства між державою та громадянським суспільством.
51. Залучення громадян до розбудови громадянського суспільства та перспективи його розвитку в Україні.
52. Характеристика та особливості діяльності соціальних служб державної та недержавної форм власності.
53. Діяльність соціальних працівників щодо представництва інтересів груп ризику.
54. Етика соціального працівника у процесі здійснення функції посередництва.
55. Соціальна відповідальність держави в умовах надзвичайного стану.

1.6. Підсумковий контроль

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного (або письмового) заліку.

1.6.1. Питання для підсумкового контролю

1. Сутність та роль соціального партнерства.
2. Значення і роль соціального партнерства в системі соціально-трудових відносин і забезпеченні соціальної злагоди в суспільстві

3. Об'єкт, предмет, сфера та ознаки соціального партнерства.
4. Цілі, функції та завдання соціального партнерства.
5. Фактори та передумови розвитку соціального партнерства в Європі.
6. Історія розвитку соціально-партнерських стосунків за кордоном.
7. Базові принципи соціального партнерства.
8. Система соціального партнерства.
9. Види соціального партнерства.
10. Сучасні міжнародні законодавчі акти про соціальне партнерство.
11. Трипартизм як інструмент соціального партнерства
12. Роль соціального партнерства в соціально-політичній системі європейських країн.
13. Основні напрями формування спільних партнерських структур в Європі.
14. Моделі соціального партнерства.
15. Формування спільної європейської політики з поліпшення умов життя і праці громадян.
16. Соціальне партнерство в ЄС та практика соціального захисту громадян у країнах ЄС.
17. Формування вітчизняної системи соціального партнерства.
18. Сучасне українське законодавство про соціальне партнерство.
19. Базові принципи соціального партнерства.
20. Загальні та специфічні принципи соціального партнерства, визначені законодавством України.
21. Методи соціального партнерства, їх специфіка.
22. Сторони соціального партнерства. Представники сторін.
23. Розподіл ролей між соціальними партнерами.
24. Представники працівників. Профспілки і інші представники працівників.
25. Представлення інтересів працівників, що не є членами профспілки.
26. Представники роботодавців. Об'єднання роботодавців.
27. Поняття і види об'єднань роботодавців. Права і обов'язки об'єднань роботодавців.
28. Права і обов'язки членів об'єднань роботодавців.
29. Органи державної влади і місцевого самоврядування як представники роботодавців.
30. Органи соціального партнерства. Трибічні комісії з регулювання соціально-трудових відносин.
31. Соціальний діалог та його законодавче забезпечення в Україні.
32. Органи, сторони і суб'єкти соціального діалогу.
33. Критерії репрезентативності та їх визначення на різних рівнях соціального діалогу.
34. Оцінка відповідності критеріям репрезентативності та її підтвердження.
35. Форми здійснення соціального діалогу.
36. Консультації та контроль в процесі соціального діалогу.
37. Сутність та організація переговорного процесу.
38. Ведення колективних переговорів.
39. Принципи партнерства в процесі соціального діалогу.
40. Надання інформації, необхідної для ведення колективних переговорів. Термін ведення колективних переговорів.
41. Врегулювання розбіжностей. Гарантії і компенсації особам, що беруть участь в колективних переговорах.
42. Сторони колективного договору і їх представники.
43. Порядок укладання колективного договору.
44. Зміст і структура колективного договору. Дія колективного договору.
45. Поняття колективної угоди. Ознаки колективної угоди.
46. Зміст і структура колективної угоди.
47. Рівні укладення колективних угод.
48. Генеральна угода, особливості її укладання.
49. Галузеві угоди, особливості їх укладання.
50. Поняття, сутність та ознаки соціальної відповідальності.
51. Базові принципи соціальної відповідальності.

52. Корпоративна соціальна відповідальність (КСВ).
53. Концепція стратегії соціально-відповідального бізнесу в Україні.
54. Передумови розвитку соціально-відповідального бізнесу.
55. Американська модель соціальної відповідальності бізнесу.
56. Європейська модель соціально-відповідального бізнесу.
57. Японська модель соціально-відповідального бізнесу.
58. Поняття, сутність та види комунікації.
59. Комунікативні стратегії як базовий механізм соціального діалогу та їх функції.
60. Стратегічний план комунікації та його компоненти.
61. Найбільш поширені канали комунікації та їх практичне застосування у сфері розбудови соціального партнерства.
62. Соціальне партнерство в роботі соціальних закладів.
63. Соціальне замовлення як форма соціального партнерства в соціальній роботі.
64. Процес міжсекторальної співпраці у громаді.
65. Дії соціального працівника при здійсненні представництва інтересів клієнта.
66. Особливості роботи соціального працівника як менеджера соціальних послуг.
67. Етика соціального працівника у процесі здійснення функції посередництва.
68. Доцільність громадянської активності у вирішенні проблем в соціально-трудоій сфері та види громадської участі за рівнем популярності.
69. Формула громадської участі та її складові: мотивація, імпульс, ресурси та умови.
70. Волонтерство у вирішенні соціально-трудоих проблем громади.

1.6.2. Приклад залікового білету.

1. Значення і роль соціального партнерства в системі соціально-трудоих відносин і забезпеченні соціальної злагоди в суспільстві.
2. Рівні укладання колективних угод.
3. Тести з 5-ти завдань.

2. Схема нарахування балів

2.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

Рис. 2.1. Схема нарахування балів студентам за результатами навчання

2.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 12 лекційних занять у VI семестрі за денною формою навчання.

Отже, студент може набрати під час лекцій таку кількість балів:

Розподіл балів здобутих студентом під час лекцій

№ з/п	Семестр навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій											
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	VI	12	0,8	1,7	2,5	3,3	4,2	5,0	5,8	6,7	7,5	8,3	9,2	10,0

2.3. З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 12 семінарських занять у VI семестрі.

За результатами семінарського (практичного, лабораторного) заняття кожному студенту до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань студентів наведені у п. 4.3.8. Положенням про організацію освітнього процесу у ХУУП (в редакції рішення вченої ради ХУУП імені Леоніда Юзькова від 28 серпня 2020 року, протокол № 1, введене в дію з 01 вересня 2020 року, наказ ХУУП імені Леоніда Юзькова від 28 серпня 2020 року № 312/20) (<http://www.univer.km.ua/studentu/ofis-studenta/ofis-studenta>).

2.4. Перерозподіл кількості балів в межах максимально можливої кількості балів за самостійну роботу студентів та виконання індивідуальних завдань, наведено в наступній таблиці:

Розподіл балів за самостійну роботу у VI семестрі

№ з/п	Показник	Номер теми											Усього балів	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
1.	Максимальна кількість балів за самостійну роботу	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
2.	Максимальна кількість балів за індивідуальне завдання	9											9	
	Усього балів												20	

2.5. За семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового заліку з навчальної дисципліни «Соціальне партнерство», студент денної форми навчання може максимально одержати 30 балів. Шкала визначення кількості балів та критерії оцінювання знань студентів за результатами семестрового контролю, подана у табл. 4.8 Положення про організацію освітнього процесу у ХУУП (в редакції рішення вченої ради ХУУП імені Леоніда Юзькова від 28 серпня 2020 року, протокол № 1, введене в дію з 01 вересня 2020 року, наказ ХУУП імені Леоніда Юзькова від 28 серпня 2020 року № 312/20).

Перерозподіл балів в межах максимально можливого одержання їх кількості за надані студентами відповіді, в усній та письмовій формі відповідно, на питання залікового білета наведено в таблиці.

Розподіл балів для семестрового контролю

№ з/п	Алгоритм нарахування балів	Номер питань залікового білета / кількість балів			Разом балів
		1	2	3	
1.	Максимальна кількість балів за усну відповідь на кожне питання залікового білета	10,0	10,0	-	20,0
2.	Максимальна кількість балів за письмову відповідь на тестові завдання	-	-	10,0	10,0
	Усього балів	10,0	10,0	10,0	30,0

3. Рекомендовані джерела

Тема 1

1. Конституція України, ред. від 30.09.2016, № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>.
2. Романова Н.Ф., Мельник І.П. Соціальне партнерство: навчально-методичний посібник. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. 238 с.
3. Бех В. П. Соціальна робота і формування громадянського суспільства : монографія. В. П. Бех, М. П. Лукашевич, М. В. Туленков; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. 599 с.
4. Жуков В., Скуратівський В. Соціальне партнерство в Україні. Навч. посіб. Київ: Вид-во Української Академії державного управління при Президенті України, 2001. 200 с.
5. Андрющенко А.І., Дубровський І.М. Система соціального партнерства як інститут регулювання трудових відносин в Україні. Монографія. /Під заг.ред. Прокопенко Т.А. – Х.: ТАЛ „Слобожанщина». 2004. 191 с.

6. Ситник О. Ю. Соціальне партнерство в Україні: особливості становлення і перспективи розвитку. Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди «Економіка», 2017, вип. 17: http://www.kntu.kt.ua/doc/zb_15.pdf#page=287
  7. Трудове право: підручник /М.І.Іншин, В.І.Щербина, Д.І.Сіроха та ін.; за ред. проф. М.І.Іншина та доц. В.І.Щербини. Харків: Ніка Нова, 2012. 560 с.
  8. Трудове право: підручник [для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл.] / В.В. Жернаков, С.М. Прилипко, О.М. Ярошенко та ін.; за ред. В.В. Жернакова. Харків: Право, 2012. 496 с.
  9. Моцна І. В. Проблеми розвитку соціального партнерства в Україні та шляхи їх вирішення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. Випуск 25. Ч.1. с.166-170
  10. Савчук Л. М. Функції соціального партнерства *Науковий вісник УМО «Економіка та управління»*. 2016. № 2. URL: http://umo.edu.ua/images/content/institutes/imp/vydannya/visnyk_umo/ekonomika/V_2/%D0%A1%D0%B0%D0%B2%D1%87%D1%83%D0%BA.pdf
- Ляшенко Т. Система соціального партнерства в Україні на сучасному етапі. *Наукові записки*. Випуск 3(89). URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/liashenko_systema.pdf

Тема 2

1. Конституція України, ред. від 30.09.2016, № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Закон України «Про державно-приватне партнерство» від 01.07. 2010 № 2404-VI/ Редакція від 24.05.2016. URL.: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2404-17/page2>
3. Європейська соціальна політика і моделі соціального партнерства: навчально-методичний посібник / Н.Г. Діденко, І.Я. Тодоров, О.Р. Чугріна, О.К. Міхеєва; за заг. ред. Н.Г. Діденко. Донецьк: ДонДУУ, 2011. 219 с.
4. Тристоронні органи на національному рівні. Досвід Європейських країн. Офіційний веб-сайт Національної тристоронньої соціально-економічної ради. URL.: <http://www.ntser.gov.ua/ua/dialog/experience.html>
5. Вітте Л. Європейська соціальна модель і соціальна згуртованість: яку роль відіграє ЄС? Київ: Заповіт, 2006. 167 с.
6. Джига Т.В. Розвиток соціального партнерства в країнах ЄС та України: порівняльний аналіз. URL.: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Gileya/2011_50/Gileya50/P7_doc.pdf
7. Діденко Н.Г. Досвід соціальної інтеграції громадян в моделі «соціальної гармонії» в Нідерландах *Зб. наук. Праць Донецького держ. ун-ту управління «Філософські і психолого-педагогічні засади управління»*. Т. XII. Вип. 180. Серія «Державне управління». Донецьк: ДонДУУ, 2011. С. 5-12.
8. Кудряченко А.І. Соціальне партнерство: європейський досвід і Україна [текст] / А.І.Кудряченко . *Стратегічні пріоритети*. 2008. №3 (8). С. 24-29.
9. Куц С. Еволюція поняття «соціальне партнерство за кордоном» / Практика відкритого суспільства. Відкритий Світ № 2/2002. Розвиток міжсекторального партнерства в Україні. Міжнародний Фонд Відродження. С. 4-7
10. Петроє О.М. Генеза ідеї соціального діалогу: загальноєвропейський контекст . *Історія нар. госп-ва та екон. думки України*. 2012. Вип. 45. с.124 – 138.
11. Ситник О. Ю. Соціальне партнерство в Україні: особливості становлення і перспективи розвитку. Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди «Економіка», 2017, вип. 17. URL: http://www.kntu.kt.ua/doc/zb_15.pdf#page=287

Тема 3

1. Конституція України, ред. від 30.09.2016, № 254к/96-ВР. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Закон України «Про колективні договори і угоди» від 01.07.1993 № 3356-XII. Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3356-12>.

3. Закон України «Про державно-приватне партнерство» від 01.07. 2010 № 2404-VI/Редакція від 24.05.2016. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2404-17/page2>
4. Закон України «Про зайнятість населення» від 02. 07. 2012 року № 5067-VI. // Відомості Верховної Ради , 2013. № 24. с.243
5. Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» // Закони України. К.: Ін-т законодавства, 2000.Т. 19.с. 279-296.
6. Закон України «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності від 02.11.2016, № 5026-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5026-1>
7. Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» ред. від 01.01.2018, № 3166-17.URL: <https://zakon.help/law/3166-VI/edition01.01.2018/>
8. Закон України "Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації" ред. від 01.01.2019, № 539/97-ВР URL :<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/539/97>.
9. Закон України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)» // Закони України . К.: Ін-т законодавства,1999. Т. 15. С.332-343.
10. Закон України «Про соціальний діалог в Україні» від 23.12.2010 р. №2862-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2862-17>
11. Кодекс законів про працю України, ред. від 11.10.2018 №322-08.Режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
12. Романова Н.Ф., Мельник І.П. Соціальне партнерство: навчально-методичний посібник. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. 238 с.

Тема 4

1. Романова Н.Ф., Мельник І.П. Соціальне партнерство: навчально-методичний посібник. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. 238 с.
2. Соціальна відповідальність : навч. посіб. / Н.М. Сіренко, Т.І. Лункіна, А.В. Бурковська. Миколаїв : МНАУ, 2021.216 с.
3. Глобальна економіка : навч. посіб. / О. В. Довгаль, У. Я. Андрусів, О. В. Ткаліч, О. С. Павленко. Івано - Франківськ: ФОП Супрун В.П., 2019 262 с.
4. Людський розвиток в Україні. Модернізація соціальної політики: регіональний аспект : монограф. / за ред. Е. М. Лібанової ; Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України. Київ, 2015. 356 с.
5. Людський розвиток в Україні: інституційне підґрунтя соціальної відповідальності : монограф. / за ред. Е. М. Лібанової ; Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України. Київ, 2017. 368 с.
6. Вітте Л. Європейська соціальна модель і соціальна згуртованість: яку роль відіграє ЄС? / Л. Вітте. Київ: Заповіт, 2006. 167 с.
7. Зоммер М. Європейська соціальна модель та вдосконалення прав найманих працівників за умов глобалізації / М. Зоммер. *Профспілки України*. 2007. № 10. С. 35-36.
8. Жуков В., Скуратівський В. Соціальне партнерство в Україні. Навч. посіб. Київ: Вид-во Української Академії державного управління при Президентові України, 2001.200 с.
9. Європейська соціальна політика і моделі соціального партнерства: навчально-методичний посібник / Н.Г. Діденко, І.Я. Тодоров, О.Р. Чугріна, О.К. Міхеєва; за заг. ред. Н.Г. Діденко. Донецьк: ДонДУУ, 2011. 219 с.
10. Джига Т.В. Розвиток соціального партнерства в країнах ЄС та України: порівняльний аналіз URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Gileya/2011_50/Gileya50/P7_doc.pdf.

Тема 5

1. Закон України «Про соціальний діалог в Україні» від 23.12.2010 р. №2862-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2862-17>
2. Програма розвитку державно-приватного партнерства. URL: <http://www.auc.org.ua/page/programa-rozvitkuderzhavno-privatnogo-partnerstva>
3. Романова Н.Ф., Мельник І.П. Соціальне партнерство: навчально-методичний посібник. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. 238 с.

4. Малімон В. І. Соціальна і гуманітарна політика : навч. посіб. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2012. 352 с.
5. Жуков В., Скуратівський В. Соціальне партнерство в Україні. Навч. посіб. – К.: Вид-во Української Академії державного управління при Президентові України, 2001. – 200 с.
6. Волинець У.А. Розвиток соціального партнерства в Україні. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Економіка. 2014. №2 (43). С. 235-238.
7. Ляшенко Т. Система соціального партнерства в Україні на сучасному етапі. *Наукові записки*. Випуск 3(89). URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/liashenko_systema.pdf
8. Савчук Л. М. Функції соціального партнерства Науковий вісник УМО «Економіка та управління». 2016. № 2. URL: http://umo.edu.ua/images/content/institutes/imp/vydannya/visnyk_umo/ekonomika/V_2/%D0%A1%D0%B0%D0%B2%D1%87%D1%83%D0%BA.pdf
9. Олефіров С. Ю. Соціальне партнерство як механізм взаємодії громадянського суспільства та влади Державне управління: удосконалення та розвиток № 9, 2013. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=631>
10. Гетьманцева Н. Соціальне партнерство як спосіб інтеграції інтересів суб'єктів соціально-трудових відносин. *Трудове право* 2016. № 3. С.82-86

Тема 6

1. Закон України «Про соціальний діалог в Україні» від 23.12.2010 р. №2862-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2862-17>
2. Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» // Закони України. К: Ін-т законодавства, 2000.Т. 19.с. 279-296.
3. Закон України «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності від 02.11.2016, № 5026-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5026-1>
4. Романова Н.Ф., Мельник І.П. Соціальне партнерство/ Н.Ф. Романова, І. П. Мельник: навчально-методичний посібник. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. 238 с.
5. Сайт НСПП. URL: <http://www.nspp.gov.ua/reprezentativnist-storin-sotsialnogo-dialogu/reestr-storin-sotsialnogo-dialogu>
6. Тристоронні органи на національному рівні. Досвід Європейських країн. Офіційний веб-сайт Національної тристоронньої соціально-економічної ради. URL: <http://www.ntser.gov.ua/ua/dialog/experience.html>
7. Кравець І. Соціальне партнерство в регулюванні зайнятості населення. Університетські наукові записки. 2021. № 4 (82). С. 99-107. unz.univer.km.ua
8. Петроє О.М. Генеза ідеї соціального діалогу: загальноєвропейський контекст. Історія нар. госп-ва та екон. думки України. 2012. Вип. 45. с.124 -138.
9. Бех В. П. Соціальна робота і формування громадянського суспільства : монографія. В. П. Бех, М. П. Лукашевич, М. В.Туленков; Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. 599 с.
10. Жуков В., Скуратівський В. Соціальне партнерство в Україні. Навч. посіб. Київ: Вид-во Української Академії державного управління при Президентові України, 2001. 200 с.
11. Сайт НСПП: <http://www.nspp.gov.ua/reprezentativnist-storin-sotsialnogo-dialogu/reestr-storin-sotsialnogo-dialogu>

Тема 7

1. Закон України «Про соціальний діалог в Україні» від 23.12.2010 р. №2862-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2862-17>
2. Закон України «Про колективні договори і угоди» від 01.07.1993 № 3356-XII. Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3356-12>.
3. Закон України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)» // Закони України. К.: Ін-т законодавства, 1999. Т. 15. С.332-343.
4. Закон України «Про соціальний діалог в Україні» від 23.12.2010 р. №2862-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2862-17>

5. Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» // Закони України. К.: Ін-т законодавства, 2000.Т. 19.с. 279-296.
6. Закон України «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності від 02.11.2016, № 5026-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5026-1>
7. Романова Н.Ф., Мельник І.П. Соціальне партнерство: навчально-методичний посібник. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. 238 с.
8. Романова Н.Ф., Мельник І.П. Соціальне партнерство / Н.Ф. Романова, І. П. Мельник: навчально-методичний посібник. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. 238 с.
9. Жуков В., Скуратівський В. Соціальне партнерство в Україні. Навч. посіб. Київ: Вид-во Української Академії державного управління при Президентові України, 2001. 200 с.
10. Сайт НСПП: <http://www.nspp.gov.ua/reprezentativnist-storin-sotsialnogo-dialogu/reestr-storin-sotsialnogo-dialogu>

Тема 8

1. Закон України «Про колективні договори і угоди» від 01.07.1993 № 3356-XII. Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3356-12>.
2. Закон України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)» // Закони України . К.: Ін-т законодавства,1999. Т. 15. С.332-343.
3. Закон України «Про соціальний діалог в Україні» від 23.12.2010 р. №2862-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2862-17>
4. Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» // Закони України. К.: Ін-т законодавства, 2000.Т. 19.с. 279-296.
5. Закон України «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності від 02.11.2016, № 5026-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5026-1>
6. Романова Н.Ф., Мельник І.П. Соціальне партнерство: навчально-методичний посібник. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. 238 с.
7. Жуков В., Скуратівський В. Соціальне партнерство в Україні. Навч. посіб. Київ: Вид-во Української Академії державного управління при Президентові України, 2001. 200 с.
8. Тристоронні органи на національному рівні. Досвід Європейських країн. Офіційний веб-сайт Національної тристоронньої соціально-економічної ради. URL: <http://www.ntser.gov.ua/ua/dialog/experience.html>
9. Участь громадськості у моніторингу надання послуг органами публічної влади: нормативне регулювання та існуючі практики. Київ, 2013. 120 с. URL: <http://www.dkrp.gov.ua/files/7da2e16f30.pdf>
10. Волинець У.А. Розвиток соціального партнерства в Україні. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Економіка. 2014. №2 (43). С. 235-238.

Тема 9

1. Корпоративна соціальна відповідальність бізнесу: монограф. / під заг. ред. М. П. Буковинської. Київ : Компринт, 2015. 297 с.
2. Людський розвиток в Україні. Модернізація соціальної політики: регіональний аспект : монограф. / за ред. Е. М. Лібанової; Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України. Київ, 2015. 356 с.
3. Людський розвиток в Україні: інституційне підґрунтя соціальної відповідальності : монограф. / за ред. Е. М. Лібанової; Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України. Київ, 2017. 368 с.
4. Соціальна відповідальність як соціоекономічний феномен: теорія та українські реалії / Інститут демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України. Київ, 2018. 288 с.
5. Корпоративна соціальна відповідальність / за аг. ред.. Т.С. Смовженко, А.Я.Кузнецової. Вид. друге, виправл. і доповн. Київ: УБС НБУ, 2010.314 с.
6. Романова Н.Ф., Мельник І.П.Соціальне партнерство/ Н.Ф. Романова, І. П. Мельник: навчально-методичний посібник. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. 238 с.

7. Галайда Т.О. Роль корпоративної соціальної відповідальності підприємств у розвитку системи соціального партнерства в Україні / Т.О.Галайда, В.В.Скриль, О.М.Мяло. Вісник ЖДТУ. Серія: Економічні науки. 2012. №4 (62). С. 280-283.
8. Діденко Н.Г. Політико-правові засади соціальної відповідальності бізнесу в країнах ЄС: досвід для України / Н.Г. Діденко // Філософія фінансової цивілізації: людина у світі грошей: матеріали IV Міжнар. філос.-екон. Читань (18-20 травня 2011 року, Львів) / Редколегія: Відп. секретар З.С. Скринник. Львів, 2011. С. 178-184.
9. Діденко Н.Г. Актуальні практики соціально відповідального бізнесу в країнах ЄС / Н.Г. Діденко // зб. наук. праць Донецького державного ун-ту управління «Філософські і психолого-педагогічні засади управління». Т. XII. Вип. 180. Серія «Державне управління». Донецьк: ДонДУУ, 2011. С. 77-83.
10. Корпоративна соціальна відповідальність / за аг. ред.. Т.С. Смовженко, А.Я.Кузнецової. – Вид. друге, виправл. і доповн. Київ: УБС НБУ, 2010.314 с.
11. Програма розвитку державно-приватного партнерства. URL: <http://www.auc.org.ua/page/programa-rozvitkuderzhavno-privatnogo-partnerstva>
12. Сілантьєва І. Соціальне партнерство і соціальна відповідальність як необхідність для України. URL: https://lb.ua/blog/inna_silantieva/362317_sotsialne_partnerstvo_i_sotsialna.html
13. Соціальна відповідальність: теорія та практика розвитку \ за наук. ред. проф. А.М. Колота. Київ.: КНЕУ, 2012. 500 с.

Тема 10

1. Повалій Т. Л. Соціальне партнерство та професійні комунікації в роботі менеджера соціокультурної діяльності : навчальний посібник / Т. Л. Повалій, О. П. Бойко. Суми : Сумський державний університет, 2021. 241 с.
2. Романова Н.Ф., Мельник І.П. Соціальне партнерство/ Н.Ф. Романова, І. П. Мельник: навчально-методичний посібник. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. 238 с.
3. Посібник з комунікацій та забезпечення наочності. Проект “Місцевий розвиток, орієнтований на громаду-III” КИЇВ 2015. URL: http://cba.org.ua/images/MANUALS/CBA_III_Communication_and_Visibility_Manual.pdf
4. Квіт С.М. Масові комунікації: підручник для студентів ВНЗ. Київ: Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2008. 206с.
5. Ясиневич Я. Я. Комунікація громадських ініціатив. Для тих, хто творить зміни. Практичний посібник / Інститут масової інформації. Київ: ТОВ «Софія-А», 2016. 104 с.
6. Олефіров С. Ю. Соціальне партнерство як механізм взаємодії громадянського суспільства та влади Державне управління: удосконалення та розвиток № 9, 2013. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=631>
7. Дегтяр О. А. Інформаційно-комунікативна діяльність в державному управлінні як інструмент інтенсифікації соціального партнерства. Державне управління: удосконалення та розвиток. № 9. 2013. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=623>
8. Дрешпак В. М. Комунікації в публічному управлінні : навч. посіб. Донецьк.:ДРІДУ НАДУ, 2015. 168 с.

Тема 11

1. Закон України «Про державно-приватне партнерство» від 01.07. 2010 № 2404-VI/ Редакція від 24.05.2016. [Електронний ресурс].—Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2404-17/page2>
2. Повалій Т. Л. Соціальне партнерство та професійні комунікації в роботі менеджера соціокультурної діяльності : навчальний посібник / Т. Л. Повалій, О. П. Бойко. – Суми : Сумський державний університет, 2021. – 241 с.
3. Романова Н.Ф., Мельник І.П. Соціальне партнерство/ Н.Ф. Романова, І. П. Мельник: навчально-методичний посібник. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. – 238 с.
4. Теорія та практика соціальної роботи: навчальний посібник / О. Г. Карпенко, Н. Ф. Романова. – К: Видавничий Дім «Слово», 2015 408 с.

5. Участь громадськості у моніторингу надання послуг органами публічної влади: нормативне регулювання та існуючі практики. – Київ, 2013 – 120 с. Доступно: <http://www.dkrp.gov.ua/files/7da2e16f30.pdf>
6. Формування ринку соціальних послуг на сучасному етапі в Україні / Н. Ф. Романова // Innovative processes in education: Collectivemonograph. AMEET Sp. z o.o., Lodz, Poland, 2017. P. 183-198.
7. Волонтери в соціальній роботі / Н. Романова, Т. Друженко, упоряд.: О.Главник, – К.: Главник, 2006. 128 с.
8. Олефіров С. Ю. Соціальне партнерство як механізм взаємодії громадянського суспільства та влади Державне управління: удосконалення та розвиток № 9, 2013. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=631>
9. Гетьманцева Н. Соціальне партнерство як спосіб інтеграції інтересів суб'єктів соціально-трудоких відносин . *Трудове право* 2016 . № 3. С.82-86
10. Влада і суспільство: діалог через громадські ради: монографія / Шайгородський Ю. Ж., Андрійчук Т. С., Дідух А. Я. Романова Н. Ф. [та ін.]; за заг. ред. Шайгородського Ю. Ж. Київ: Паливода А. В., 2011. С. 24–27; С. 37–77; С.94–97.
11. Лукашевич М. П., Туленков М. В. Менеджмент соціальної роботи: Теорія і практика: навч. посіб. Київ: Каравела, 2007. 296 с.
12. Управління діяльністю соціальних служб: методичний посібник / [Гусак Н., Кабаченко та ін.; заг. ред.: О. Іванова, Н. Гусак]; Проект Програми розвитку ООН та Міністерства соціальної політики України «Підтримка реформи соціального сектору в Україні». Київ К. І. С., 2013 178 с.
13. Участь громадськості у моніторингу надання послуг органами публічної влади: нормативне регулювання та існуючі практики. – Київ, 2013 – 120 с. Доступно: <http://www.dkrp.gov.ua/files/7da2e16f30.pdf>

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.rada.gov.ua> Верховна Рада України. Офіційний веб-портал парламенту України
2. <http://www.president.gov.ua> Офіційне інтернет-представництво Президента України
3. <http://www.kmu.gov.ua> Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України
4. <http://mon.gov.ua> Міністерство освіти і науки України
5. <http://www.nads.gov.ua> Національне агенство України з питань державної служби
6. <http://www.me.gov.ua> Міністерство економіки України
7. <http://www.archives.gov.ua> Державна архівна служба України
9. <http://www.minjust.gov.ua/> Міністерство юстиції
- <http://www.nspp.gov.ua/representativnist-storin-sotsialnogo-dialogu/reestr-storin-sotsialnogo-dialogu> Національна служба посередництва і примирення

ОНОВЛЕНО:

Доцентка кафедри менеджменту, фінансів,
банківської справи та страхування,
кандидатка економічних наук, доцентка _____ Ірина КРАВЕЦЬ
22 серпня 2022 року

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування
23 серпня 2022 року, протокол № 1.

Завідувачка кафедри, кандидатка
економічних наук, доцентка _____ Наталія ЗАХАРКЕВИЧ
23 серпня 2022 року